

Kyrkogårdsvandring på Gamla kyrkogården den 21 september 2024

Vid kapellet startade vandrigen Johan Hjertén berättade om de tidigare kyrkogårdarna

Skara Gille anordnade en vandring på den gamla kyrkogården i lördags den 21 september, det var omkring 25 personer som kom för att lyssna på Johan Hjertén. Starten började vid kapellet, Johan beskrev var de olika kyrkogårdarna i centrala Skara tidigare funnits. S:t Pers kyrka som tidigare låg där "Ostmunken" vid Skaraborgsgatan/Järnvägsgatan står hade sin kyrkogård vid Skara Kongress. Domkyrkan kom att ha sin kyrkogård runt kyrkan.

I början av 1800-talet beslöts att inga gravar fick placeras i kyrkorna. Den kyrkogård som vi idag benämner som den gamla kyrkogården anlades år 1825, vilket innebär att den nästa år är 200 år. Den kom då att anläggas i utkanten av staden, men efter dessa år ligger den ganska centralt.

Vid Marie kyrkogård anlades en ny kyrkogård, där begravs de flesta sedan många år tillbaka, ett kapell byggdes 2006.

Per-Olof Räf berättade om Johannes Floods gravplats

Med på vandringen var Per-Olof Räf, han stannade till vid en gravplats där Johannes Flood f. 1841, hans maka Matilda f. 1840 och deras äldsta dotter Elin f. 1869 låg begravda. Johannes hade varit en duktig militär och fick titel distinktionskorpral. På frågan om vad denna titel betydde kunde ingen svara. Under åren 1858 -1915 fanns denna titel som var högsta underbefälsgrad i svenska armén. Den ersattes 1915 med furir. På gravstenen står även titeln domkyrkovaktmästare.

Under vandringen nämndes även andra militärer vid Västgöta Regemente, bl.a. den siste chefen Ernst Nils Gabriel Sandeberg som avgick år 1927. Eric Soop vars grav finns i domkyrkan och som var den första chefen, han dog 1632.

I Valleområdet fanns tidigare många övningsplatser för dragoner och många andra militärer som t.ex. Eggby ängar och senare Axevalla Hed, därför kan man ofta se begravda personer på gamla kyrkogården med titlar som vittnar om en yrkesbana inom det militära.

Olof Bernhard Erlandsson, född 1845 i Lund var teckningslärare vid Läroverket i Skara. Erlandsson var mycket driven lärare som gav många av sina lärare inspiration. Både lärare och elever träffades även på helger för att lära mer.

Flera Erlandssons elever blev konstnärer och arkitekter bl.a. Birger Sandzén, Torben Grut, Ivar Tengbom och Ernst Torulf.

Johan Hjertén berättade om personer från förr

En av de stenar som Johan stannade till var PG Alanders grav. Alander var född 1808 och var lektor och rektor vid Läroverket. Till Läroverket kom många bondpojkar med vanliga namn som Karlsson, Johansson, Andersson etc, på denna tid dög det inte med dessa och det var inte ovanligt att pojkarna fick andra namn vid inskrivningen på skolan. En student med namnet Karlsson vars far och mor hette Karl och Inga, fick fortsättningsvis heta Karling.

Alander var riksdagsman för borgarståndet. Han var en generös man och värnade om de skolpojkar som kom från fattiga familjeförhållanden, psykologi var också ett ämne som han ansåg var mycket viktigt. Västergötlands Fornminnesförening bildades år 1863 och en av initiativtagarna var just Alander.

Jonas Pettersson Olin garvare/läderhandlare född 1843, var idérik och originell. Han bodde i det hus som fanns innan Centrumhuset där Arkaden finns och hans trädgård var Olins Park. Jonas var en förmögen man och han värnade mycket om barnen till de fattiga. Han ordnade fester på Stadshotellet, Barnens Dag och han delade ut frukt till barn. På Hindsbogatan 30 byggdes två mindre hus med lägenheter för skötsamma fattiga familjer med låg hyra.

Den sista graven som vandringen stannade till framför var Charlotta och Gustav Schottes, även denna man var militär och han hade varit med i kriget mot Napoleon. Charlotta blev 102 år, hon föddes 1798 och dog 1901 vilket innebar att hon varit med i tre sekel.

Efter vandringen bjöds det på kaffe med dopp och den soliga eftermiddagen avslutades, kanske var det några som fortsatte till Vilanområdet där det var invigning och festerligheter.

Text Lena Brodin

Foto Freddie Wendin